

BOND DER VLAAMSCHE RECHTSGELEERDEN, definitief opgericht op 22 april 1899 door Jan van Rijswijck, Albert Fredericq, Juliaan van der Linden, Edward Janssens, Hendrik de Hoon, Hector le Bon, Willem Thelen e.a. Zij wilden de studie van het recht door middel van de Nederlandse taal bevorderen en de taalrechten van het Vlaamse volk waarborgen. De zetel van de Bond werd te Brussel gevestigd. J. van der Linden werd de eerste voorzitter.

De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden was in feite op 14 oktober 1885, op initiatief van de Brugse advocaat K. de Poortere, gesticht als een organisatie die alle Vlaamse juristen, alle Vlaamse Conferenties en Pleitgenootschappen zou groeperen. De Bond bleek aanvankelijk echter nog niet levenskrachtig genoeg en pas in 1899 scheen de

tijd rijp om een dergelijke vereniging tot volle ontwikkeling te brengen. De Bond werd toen pas werkelijk actief.

Om de aandacht van de magistratuur en de balies en van de publieke opinie te vestigen op de ontluikende Vlaamse rechtscultuur nam de Bond het initiatief tot de organisatie van Rechtskundige Congressen; het eerste had plaats te Antwerpen in juli 1900. De volgende zouden met een zekere regelmaat plaats hebben in de steden van het Vlaamse land.

De Eerste Wereldoorlog bracht een onderbreking van zes jaar. Pas in 1920 werd een nieuw Congres georganiseerd, waar het bewustzijn rijpte dat de rechtseisen vóór de oorlog gesteld, onverminderd dienden te worden nagestreefd. Dank zij de actie van de Bond werd op 18 september 1923 een Koninklijk Besluit uitgevaardigd waarbij een Commissie werd samengesteld die de wetboeken officieel in het Nederlands moest vertalen. Door toedoen van de Bond breidden de contacten tussen Vlaamse en Nederlandse juristen zich steeds uit. In 1932 stelde de Bond, samen met de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen, een werkkommissie samen die de nodige teksten zou voorbereiden om het in het parlement mogelijk te maken om door middel van amendementen in de tekortkomingen van het wetsontwerp der kamercommissie op de vernederlandsing van het gerecht te voorzien. De amendementen waren geïnspireerd op een volkomen radicalisme, teneinde in de rechtsbedeling het beginsel „gewesttaal = voertaal” volledig te zien toepassen. Toen in de senaat pogingen werden ondernomen om de betekenis van de wet te ontkrachten, ontstond er spoedig een protestbeweging, waarin de Bond de leiding nam.

Enkele dagen voor de Tweede Wereldoorlog had het éenentwintigste Rechtskundig Congres plaats te Gent. Daarna bleef het zeer lang stil. Het duurde tot 31 oktober 1964 dat een aantal juristen, onder wie René Victor, het initiatief namen tot de wederoprichting van de Bond, doch met een meer moderne benaming: de Vlaamse Juristenvereniging (z. aldaar). Op 15 april 1967 had het tweeëntwintigste Rechtskundig Congres plaats te Gent, zevenentwintig jaar na het voorgaande.

LITERATUUR: *De Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden*, in *Rechtskundig Tijdschrift*, jg. 18 (mei-juni 1924, p. 166-168); - R. Victor, *Een eeuw Vlaamsch Rechtsleven* (1935); - R. Victor, *Schets ener geschiedenis van de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen* (1960).

JANINE BEYERS-BELL